

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm»
Tədrisin təşkil və təlim texnologiyaları
üzrə prorektor vəzifəsini icra edən
 dos.Z.I.Məmmədov
07 fevral 2025

Fənn sillabusu

İxtisas: 060631 Kompüter sistemləri və şəbəkələri 060632 İnformasiya texnologiyaları
və telekom-munikasiya sistemləri

Fakultə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Tədqiqat üsulları

Kodu: MISF-B05.5

Tədris ili: I tədris ili, (2024-2025) Semestr: II

Tədris yükü: Auditoriya saati 30 (15 saat mühazirə, 15 saat laborator məşqələ)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

Auditoriya N:

Saat: IV gün saat 12²⁰-13⁵⁵

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı,soyadı,elmi dərəcəsi və elmi adı: Muradova Vüsalə Xudaşirin qızı t.ü.f.d.,
dosent

Məsləhət saati:

E-mail ünvanı: vusala.muradoav@lsu.edu.az

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhər Fizuli 170 a Tədris korpusu

III. Təvsiyyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1.M. N.Əlizadə ,R.X.Ağamaliyev,I.K. Musayev,N.S. Süleymanov. Kompüter elmlərinin tarixi və metodologiyası. Dərs vəsaiti, Bakı 2017,"MSV NƏŞR", Şəkilli,176 səh.

2.Rezo Əliyev. Elmi işlərin yerinə yetirilməsi metodikası.Elmi layihələrin, diplom və dissertasiya işlərinin uğurlu hazırlanmasına dair vəsait .Bakı 2016..

2. INTERNET saytları.

3. Mühazirə konspekt materialları.

4. Kərimov S.Q., Həbibullayev.S.B., İbrahimzadə.T.İ "İnformatika" Bakı-2011.

IV.Prerekvizitlər: : Tələbə, və gələcək tədqiqatçı öz fəaliyyəti zamanı elmi işlərin tərtibi, icrası və sənədləşdirilməsi ilə məşğul olur. Dissertasiya və digər yekun elmi işlərin hazırlanmasında əsas məqsəd tələbənin, eləcə də tədqiqatçının qoyulmuş problemi verilmiş

vaxt çərçivəsində elmi metodların köməyi ilə həll etmək qabiliyyətini üzə çıxarmaqdan ibarətdir.

V.Korekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən, "Müasir kompüter mühəndisliyi", "Elm və texniki fəlsəfi problemlər", "Pedaqogika", "Psixologiya", "Informasiya sistemləri" fənlərinin tədrisi vacibdir.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Fənnin tədrisində əsas məqsəd magistratura tələbələrinə elmi və texniki tədqiqatların üsullarını, elmi layihələrin, diplom və dissertasiya işlərinin uğurlu hazırlanmasına dair biliklərə yiyələnməsinə, elmi işləri yerinə yetirmək metodikasını öyrətməkdən ibarətdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

Tələbələrə biliyi 100 ballıq sistemdə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə smestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Smestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollektivə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar;
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91 – 100 bal	əla	A
81 – 90 bal	çox yaxşı	B
71 – 80 bal	yaxşı	C
61 – 70 bal	kafi	D

51 – 60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: *Mühazirə 15 saat , laboratoriya 15 saat Cəmi 30 saat*

N	Keçirilən mövzuların adı və məzmunu	Mühazirə	Laboratoriya	Saat	Tarix
1	2	3	4	5	6
1	Mövzu № 1. Elmi–tədqiqat işlərinin fəlsəfəsi. Plan: 1. Cəmiyyətin inkişafında elmin rolu. 2. Elmi–tədqiqat üsullarının strukturu. 3. Tədqiqatın elmi metodları. Mənbə: 1,2,3	2	2		
2	Mövzu № 2. Tədqiqatın metodologiyası prosesi Plan: 1. Tədqiqatın metodologiyası. 2. Elmi–tədqiqat prosesinin məntiqi quruluşu. 3. Mövzunun seçilməsi və elmi–tədqiqat işlərinin planlanması. 4. Elmi–tədqiqat işinin refleksiv fazası. 5. Elmi fəaliyyətin xüsusiyyətləri. 6. Texniki və intellektual yaradıcılığın hüquqi qorunması. 7. Tamamlanmış elmi–tədqiqat işlərinin nəticələrinin tətbiqi və səmərəliliyi. Mənbə: 1,2,3	2	2		

3	Mövzu № 3. Elmi işlərin tərtibinə dair ümumi anlayışlar Plan: 1. Elmi işin mərhələləri 2. Elmi işin məqsədi. 3. İşin icrası üçün vacib texniki baza. 4. Təhsil və elmi-tədqiqat proseslərinə təsir edən psixoloji amillər. Mənbə: 1,2,3	2	2		
4	Mövzu № 4. Ədəbiyyatların axtarılması. Plan: 1.Axtarış yerləri. 2. İnformasiya axtarış strategiyası. 3. Ədəbiyyat mənbələri. 4. Kitabxana kataloqları. 5. Ədəbiyyatın növləri, seçilməsi və ədəbiyyatlarla işləmək. Mənbə:1,2, 3.	2	2		
5	Mövzu № 5. Materialın oxunması. Plan: 1. Oxuma texnikası. 2. Sürətli oxuma. 3. Mətnin dənənməsi. 4. Mətnin ümumiləşdirilməsi. 5. Oxunulan informasiyanın mənimsənilməsi. Mənbə : 1,2,3.	2	2		
6	Mövzu № 6. Əlyazmanın hazırlanması. Plan: 1. Əlyazmanın hazırlanmasının ümumi tələbləri. 2. Dəqiq yazma və kreativ yazma. Mənbə: 1,2,3.	2	2		
7	Mövzu № 7. Elmi işin nəticələrinin prezentasiyası. Plan: 1. Ritorika haqqında.	2	2		

	2. Şifahi prezentasiyaya qoyulan tələblər. 3. Şifahi prezentasiyanın elementləri. 4. Köməkçi vasitələrdən istifadə. 5. Elmi posterlərin tərtibi. 6. Çıxış zamanı davranış qaydaları. Mənbə: 1,2,3				
8	Mövzu № 8. Elmi cəmiyyətin etik qaydalarının pozulması.Plagiat. Plan: 1. Elmi etikaya riayət. 2. Müəlliflik hüququnun pozulması. 3. Plagiat. Mənbə: 1,2,3.	1	1		
	Cəmi	15	15		

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Fənnin tədrisinin sonunda tələbələr " Tədqiqat üsulları " kursundan müəyyən biliklərə malik olmalı, o cümlədən fənn haqqında nəzəri və praktik şəkildə fikirlərini əsaslandırmağı bacarmalıdırlar.

" Tədqiqat üsulları " fənninin tədrisi zamanı tələbələrə kompüterin strukturuna aid olan müxtəlif bölmələrinin və praktik tətbiqini öyrədilməsi fənn üzrə qoyulan əsas tələblərdən biridir: " Tədqiqat üsulları " fənninin tədrisi zamanı qoyulan tələblər aşağıdakı kimidir:

- Müəhazirə mətninin hazırlanması,
- test tapşırıqları,
- referat işləri,
- fərdi tapşırıqlar,
- praktiki məsələlər.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Elmi-tədqiqat işlərinin fəlsəfəsinin öyrənilməsi
- Tədqiqatın metodologiyası prosesinin öyrənilməsi
- Ədəbiyyatların axtarılması və Əlyazmanın hazırlanması.
- Elmi işin nəticələrinin prezentasiyası və elmi cəmiyyətin etik qaydalarının öyrənilməsi.

XIII.Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Birinci kollektiv sualları.

1. Cəmiyyətin inkişafında elmin rolu.
2. Elmi-tədqiqat üsullarının strukturu.
3. Tədqiqatın elmi metodları. Tədqiqatın metodologiyası.
4. Elmi-tədqiqat prosesinin məntiqi quruluşu.
5. Mövzunun seçilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin planlanması.
6. Elmi işin mərhələləri və məqsədi və işin icrası üçün vacib texniki baza.
7. Təhsil və elmi-tədqiqat proseslərinə təsir edən psixoloji amillər.
8. Axtarış yerləri və informasiya axtarış strategiyası.
9. Ədəbiyyat mənbələri və kitabxana kataloqları.
10. Ədəbiyyatın növləri, seçilməsi və ədəbiyyatlarla işləmək.

XV. İkinci kollektiv sualları.

1. Oxuma texnikası və sürətli oxuma.
2. Mətnin dənənməsi və mətnin ümumiləşdirilməsi.
3. Oxunulan informasiyanın mənimsənilməsi.
4. Əlyazmanın hazırlanmasının ümumi tələbləri.
5. Dəqiq yazma və kreativ yazma.
6. Ritorika haqqında.
7. Şifahi prezentasiyaya qoyulan tələblər və şifahi prezentasiyanın elementləri.
8. Köməkçi vasitələrdən istifadə.
9. Elmi posterlərin tərtibi.
10. Çıxış zamanı davranış qaydaları.

XVI. İmtahan sualları:

I-blok

1. Cəmiyyətin inkişafında elmin rolu.
2. Elmi-tədqiqat üsullarının strukturu.
3. Tədqiqatın elmi metodları.
4. Tədqiqatın metodologiyası.
5. Elmi-tədqiqat prosesinin məntiqi quruluşu.
6. Mövzunun seçilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin planlanması.
7. Elmi-tədqiqat işinin refleksiv fazası.
8. Elmi fəaliyyətin xüsusiyyətləri.
9. Texniki və intellektual yaradıcılığın hüquqi qorunması.
10. Tamamlanmış elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinin tətbiqi və səmərəliyi.

II-blok

11. Elmi işin mərhələləri.

12. Elmi işin məqsədi.
13. İşin icrası üçün vacib texniki baza.
14. Təhsil və elmi-tədqiqat proseslərinə təsir edən psixoloji amillər.
15. Axtarış yerləri.
16. İnformasiya axtarış strategiyası.
17. Ədəbiyyat mənbələri və kitabxana kataloqları.
18. Ədəbiyyatın növləri, seçilməsi və ədəbiyyatlarla işləmək..

III-blok

19. Oxuma texnikası.
20. Sürətli oxuma.
21. Mətnin dənənməsi.
22. Oxunulan informasiyanın mənimsənilməsi.
23. Mətnin ümumiləşdirilməsi.
24. Əlyazmanın hazırlanmasının ümumi tələbləri.
25. Dəqiq yazma və kreativ yazma.

IV-blok

26. Elmi işin nəticələrinin prezentasiyası.
27. Ritorika haqqında.
28. Şifahi prezentasiyaya qoyulan tələblər.
29. Şifahi prezentasiyanın elementləri.
30. Köməkçi vasitələrdən istifadə.
31. Elmi posterlərin tərtibi.
32. Çıxış zamanı davranış qaydaları.

V-blok

33. Elmi cəmiyyətin etik qaydalarının pozulması.
34. Elmi etikaya riayət.
35. Müəlliflik hüququnun pozulması.
40. Plagiat

"Tədqiqat üsulları" fənninin sillabusu "Kompüter sistemləri və şəbəkələri və İnformasiya texnologiyaları və telekommunikasiya sistemləri" magistr ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "Texnologiya və texniki elmlər" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (07 Fevral 2025-ci il, protokol № 06).

Fənn müəllimi:

dosent, V. X. Muradova

Kafedra müdiri:

dosent, R. F. Əliyev